

Berlevåg Barnehage

TEMAPLAN

2023/2024

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver Stortinget har i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, jf. § 1, § 1a, § 2, § 3, § 4 og § 5. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen trer i kraft 1. august 2017. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. mars 2006 nr. 266 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 24.

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen.

Personalet skal:

ta utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i barnehagens daglige arbeid og ved valg og gjennomføring av temaer og prosjekter
bygge på kreativitet og lek og være åpne for improvisasjon og barns medvirkning
veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter
stimulere barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting
gi barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter
arbeide tverrfaglig og helhetlig og se de ulike delene i rammeplanen i sammenheng
inkludere nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter
jevnlige vurdere om valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere rammeplanen.

Ny mobbelov for barnehager

Det er kommet et nytt kapittel i barnehageloven som innfører strengere og tydeligere regler som skal sikre at alle barn har det trygt og godt i barnehagen. 01.01.21

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som utestengning, mobbing, vold, diskriminering og trakassering § 41 Alle ansatte i barnehagen skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Det skal være lav terskel for hva som anses som krenkelser som barn kan utsettes for, og som barnehagen ikke skal godta

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken. Det skal lages en skriftlig plan med tiltak.

Barnehagen har nå en klar forpliktelse til å reagere i alle tilfeller der enkeltbarn eller flere barn i en barnegruppe ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barnas læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmetode. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn og skal fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene vil blandes og bli brukt om hverandre. Selv om vi setter dette systematisk opp hver måned er det slik at vi ikke nødvendigvis bare jobber med et bestemt tema. Vi vil ta inn alle fagområder til alle temaer og dette kommer til uttrykk på mange måter, gjennom kreativitet, språk og kommunikasjon, kanskje gjennom en video laget av barn eller ute i naturen. Det er vanskelig å forstå fagområdene delt. De må ses sammen og i en kombinasjon.

Trafikk sikker Barnehage

Trafikksikkerhet bør være en naturlig del av dannelsen og dermed barnehagens innhold. I rammeplanen for barnehagen står det under fagområdet nærmiljø og samfunn at: *«Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.»* Berlevåg kommune jobber for å bli en mer trafikksikker kommune og barnehagen skal bli en del av dette.

Kommunikasjon, språk og Tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle din språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barna leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.»

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. I trafikkopplæringen er det noen grunnleggende begreper knyttet til trafikanter, regler, sikkerhetsutstyr, kjøretøy og fysisk miljø. Hva er trygt og hva er farlig? Ute i trafikken kan dere snakke om det dere ser, og inne kan dere knytte kommunikasjonen til barnas opplevelser, bilder, musikk, fortellinger og digitale hjelpemidler. Gjentakelser er viktig.

Knytt gjerne huskereglene til konkrete kjennemerker i nærmiljøet – for eksempel: når vi går til butikken skal vi alltid gå på den siden av veien der barnehagen ligger, og når vi går tilbake skal vi gå langs det gule gjerdet.

Trafikkopplæring er mer enn å huske regler. For å skape motivasjon og interesse, kan dere involvere barna i tekstskaping og fortellinger – for eksempel: «Trafikk er...», «Hvis jeg fikk bestemme over trafikken...». Sanger og dikt kan gjøre det lettere å lære huskereglene i trafikken.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Kroppsbeheerskelse, motoriske ferdigheter og bruk av sansene er viktig i trafikken. Vi bruker syn og hørsel for å orientere oss. Ute i trafikken kan dere legge inn enkle oppmerksomhetsøvelser – for eksempel hvor mange skilt dere ser på vei til butikken.

Lytteleker kan gjøres både ute og inne. Det kan være vanskelig for barn å lokalisere hvor lyder kommer fra. La barna øve på dette, og legg merke til lyden når biler kjører fort/sakte/bremser.

Når det er mørkt, er det vanskelig å se hverandre i trafikken. Ta frem forskjellige typer refleks, og bruk lommelykt til å vise effekten.

Kunst, kultur og kreativitet

Barn kommuniserer inntrykk og uttrykk gjennom kunst, kultur og kreativitet også på området trafikk. Barn lærer når de leker. Ofte gjenforteller de egne opplevelser og bearbeider følelser. I leken er det muligheter til å observere barnas egne uttrykksformer. Trafikklek kan være spontan og barnestyrt, eller den kan være mer arrangert og voksenstyrt.

Skapende virksomhet rundt trafikk som tema kan gjøres som individuelt arbeid eller i fellesskap med bruk av tegning, form, farge, collage og modeller. Her kan det også være forskjellige grader av voksenstyring – noen oppgaver kan være igangsettere – for eksempel introduksjon til en tegning slik: «Det var helt mørkt da Ida skulle hjem fra barnehagen.

Natur, miljø og teknologi

Barn skal få innsikt i naturens forandringer gjennom året. Når det blir mørkt om høsten, må refleksjonen frem. I tillegg kan det være tåke og regn som ødelegger sikten. Når snøen kommer, blir det glatt og vanskeligere å gå og kjøre. Gangfeltet blir kanskje borte under snøen, og fortauet blir smalere. Store måkebiler kan komme der fotgjengerne går. Når våren kommer, er det mange fler syklistene ute på veiene igjen. Snakk om forandringene som følger årstider og vær. Knytt læringen til barnas erfaringer og spørsmål.

Finn eksempler på tekniske løsninger som er relevante. Trafikklys styres automatisk, og noen av dem har lydsignal. Hva skjer når lyset skifter fra grønt til rødt? Ta utgangspunkt i det dere har i nærmiljøet og snakk om gult lys, blinkende grønn mann, signalanlegget ved en tog-overgang eller det som er aktuelt.

Andre eksempler på emner kan være: Hva betyr det at en bil bruker blinklyset? Hva slags utstyr er det på en sykkel? Hvorfor skal vi bruke hjelm på sykkel?

Etikk, religion og filosofi

Normer og verdier ligger til grunn for våre valg som trafikanter. Trafikken er et samspill mellom mange forskjellige deltagere. En god trafikant må hele tiden kunne ta selvstendige valg og gjøre egne vurderinger. Vi skal dele plassen med andre, hjelpe hverandre, vise hensyn, vente på tur, følge regler, beherske følelser og inngå kompromisser. Det er viktigere å tenke på plikter enn rettigheter i trafikken.

Barn lærer først og fremst av det vi gjør, og derfor er det så viktig at vi er konsekvente og oppmerksomme på hva vi gjør i praksis. Snakk med barna om regler, hvorfor vi har regler, hva som skjer når vi bryter regler og hva vi kan gjøre hvis vi ser noen andre bryter regler.

Nærmiljø og samfunn

Trafikken er en viktig del av barnas nærmiljø. Barn er i trafikken hver dag, som fotgjengere, passasjerer og kanskje på sykkel. Velg ut noen steder dere ofte går med barnehagen, og innarbeid fast og gode rutiner for sikkerhet og trivsel.

Snakk om hvem de andre trafikantene er, hvor dere tror de skal og hvordan de kommer seg frem i trafikken. La barna fortelle hvordan de andre i familien kommer seg til barnehage, skole og jobb. Offentlig kommunikasjon med buss og bane, yrkestransport og utrykningskjøretøy hører til forståelse av samfunnets infrastruktur og transportbehov.

Antall, rom og form

Dette fagområdet inviterer til å se på skilt, symboler og veioppmerking i trafikken. Velg ut det som er mest aktuelt for barna, som gangfelt, gang- og sykkelvei, fortau og lyskryss. Studer formene på trafikkskiltene, sorter og grupper dem sammen med barna. Finn andre ting å kategorisere i trafikken – dere kan for eksempel sortere ting etter kan være farge, form, antall, funksjonalitet, trafikantgrupper, kjøretøy osv.

Til dette fagområdet hører også plassering, orientering og lokalisering. Venstre og høyre er vanskelig som relative begreper, men i trafikkbildet ligger det mange muligheter til å snakke om for eksempel størrelser, retninger, foran, bak, ved siden av, over, under, innerst, ytterst, raskere og langsommere.

AUGUST & SEPTEMBER

Tilvenning:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/overganger/begynne-i-barnehage/>)

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn, jf. Grunnloven § 104

og barnekonvensjonen art. 3 nr. 1. Dette er et overordnet prinsipp som gjelder for all barnehagevirksomhet. (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/verdigrunnlag/barn-og-barndom/>)

Brann:

Brannbamsen Bjørnis er nasjonal satsing når det gjelder brannvernopplæring for barn i barnehager.

Branner og ulykker vil vi ikke ha. De fleste ulykker kan unngås hvis vi bare er litt smarte. Derfor lærer jeg bort alt jeg kan til både barn og voksne. Jeg blir så glad når jeg møter sånne som deg, som er opptatt av røykvarslere, brannøvelser og alt vi sammen kan gjøre for å hindre brann. (<https://brannbamsen.no/barnas-bjornis/om-meg>)

OKTOBER & NOVEMBER

Trafikk:

Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden. Barna skal lære om steder i nærmiljøet sitt og lære å orientere seg og ferdes trygt.

Personalet skal la barna oppleve, erfare og få kunnskap om hvordan det er å være en trafikant, og gi barna erfaring med refleksbruk.

Mørketid:

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk

mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/natur-miljo-teknologi/>)

Personalet skal

- legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring
- gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd
- synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen
- utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna.

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna:

- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt

DESEMBER

Juleforberedelser

Kunst, kultur og kreativitet:

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon.

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet.

Personalet skal

- samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk
- gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur
- bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.
-

Etikk, religion og filosofi:

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Personalet skal

- formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna
- bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/kunst-kultur-kreativitet/>)

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/etikk-religion-filosofi/>)

JANUAR & FEBRUAR

Tall og bokstaver

Kommunikasjon, språk og tekst:

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord

Personalet skal:

- skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
-

- synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer
- invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- støtte barnas lek med og utforskning av skriftspråket
- bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer

Antall, rom og form:

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling.

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på

Personalet skal:

- bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning
- styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/kommunikasjon-sprak-tekst/>)

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/antall-rom-form/>)

MARS & APRIL

Påskeforberedelser/ KROPPEN

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål

- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

Personalet skal:

- formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna
- bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning
- identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.

MARS & APRIL

Påskeforberedelser/ KROPPEN

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Personalet skal

- være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser
- legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
- kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn.

Kunst, kultur og kreativitet:

I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.

Personalet skal:

bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.

MAI & JUNI

17.mai, lokalsamfunn og nærmiljøet

Nærmiljø og samfunn:

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene. Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter.

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur

Personalet skal

- sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt
- gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme
- gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng

- gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/narmiljo-samfunn/>)

JULI

Småkryp og sommer

Natur, miljø og teknologi:

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna:

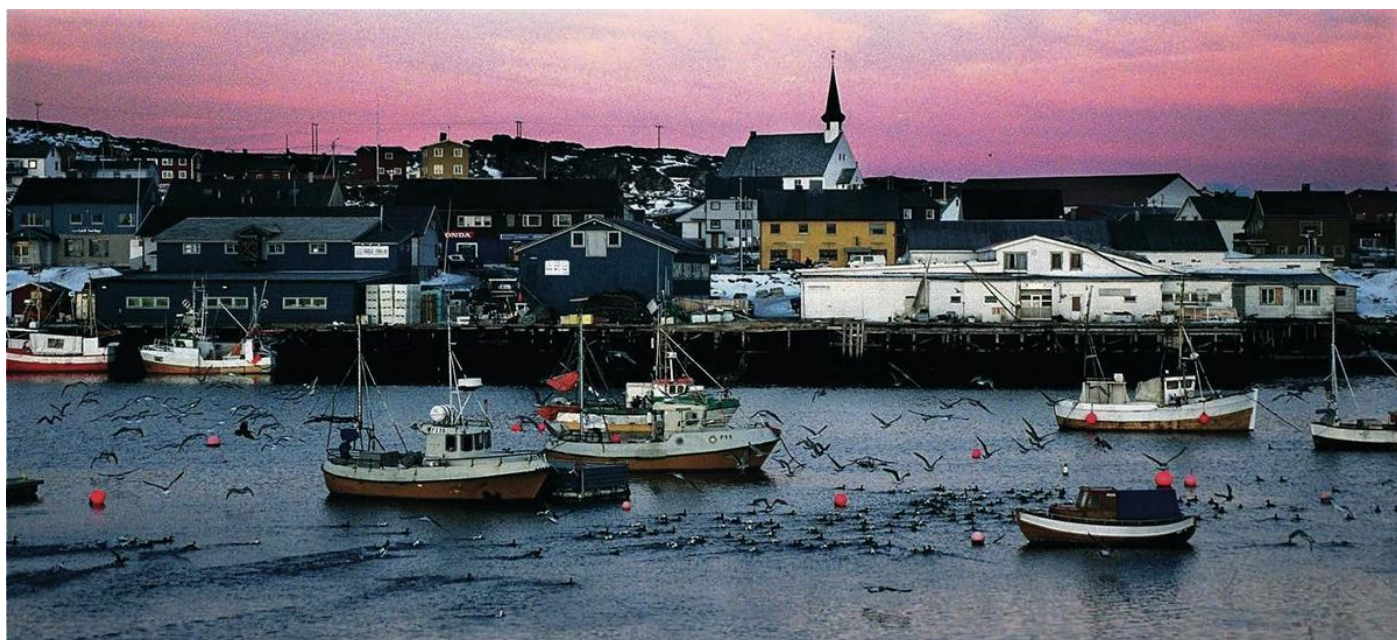
- opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- får kunnskap om dyr og dyreliv

Personalet skal:

- legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring

Bærekraftig utvikling:

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. For samiske barn betyr dette å leve i samklang med, nyttiggjøre seg av og høste av naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/verdigrunnlag/barekraftig-utvikling/>)
(<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/natur-miljo-teknologi/>)

